

Lastensuojelun asiakasmaksut, perintäohje

PETUR 16.12.2020 § 93
1285/02.04.00.00.00/2020

Lastensuojelulain (214/2007) 19 §:n mukaan lastensuojelusta tarjotusta palvelusta voidaan periä asiakasmaksuja siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992, asiakasmaksulaki) säädetään. Asiakasmaksulain säännöksiä täydentää asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992, asiakasmaksuasetus).

Asiakasmaksulain 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalvseluista voidaan periä palvelun käyttäjältä maksu, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Asiakasmaksulain 4 §:ssä säädetään maksuttomista sosiaalipalveluista, jotka ovat säännöksen mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten avohuolto. Lastensuojelupalvelujen maksuttomuudesta on säädetty poikkeus asiakasmaksulain 7 §:n 1 momentissa. Tämän mukaan lastensuojelulain perusteella avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä korvaus.

Lastensuojelun hoidonkorvaus voidaan periä:

- perimällä korvaus lapsen tuloista, korvauksista tai saamisista esimerkiksi lapsilisä, vammaistuki, perhe-eläke
- perimällä elatusapu / elatustuki
- vahvistamalla vanhemmalle euromääräinen laskutettava asiakasmaksu

Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Laki lapsen elatuksesta (704/1975):

”Lapsella on oikeus riittävään elatukseen ja vanhemmat vastaavat lapsen elatuksesta kykynsä mukaan.

Vanhempien elatuskykyä arvioitaessa otetaan huomioon heidän ikänsä, työkykynsä ja mahdollisuutensa osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä heidän lakiin perustuva muu elatusvastuunsa.

Vanhempien elatusvastuun laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon myös lapsen kyky ja mahdollisuus itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset.”

Maksu voidaan periä vanhemman maksukyvyyn mukaan ja se saa määrältään olla enintään elatustukilain (589/2008) 3 luvun perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen

Kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle, toimielimelle siirtyy sijaishuollon aikana lastensuojelulain 45 §:n mukaisesti oikeus päättää lapsen päivittäisestä hoidosta ja huolenpidosta. Toimielimellä on myös

järjestämisvastuun ohella ensisijainen kustannusvastuu lapselle annettavasta hoidosta. Lapsen vanhemmilla on kuitenkin huostaanoton aikanakin elatusvelvollisuus lapseensa nähden.

Kun kunta perii Kelan vahvistamat elatustuet asiakasmaksulain 7 §:n 2 momentin mukaisesti toiselta tai kummaltakin vanhemmalta maksua vahvistamatta, peritystä elatustuesta kerrytetään lapselle itsenäistymisvaroja lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaisesti vähintään 40 %.

Kyse on lapsen tulosta. Vanhemmille määrättävä maksu ei kerrytä lapsen itsenäistymisvaroja.

Valmistelija Sosiaalityön johtaja Raija Kojo, puh. 040 571 4138

Esittelijä Perusturvajohtaja Saara Kuusela, puh. 040 579 4573

Päätösehdotus

Perusturvalautakunta päättää hyväksyä lastensuojelun asiakasmaksuja koskevan perintäohjeen 1.1.2021 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin

- - - - -

Merkittiin pöytäkirjaan, että sosiaalityön johtaja Raija Kojo oli kokouksessa läsnä tämän asian esittelyn aikana.

- - - - -